

NOB Tax Principles

Laatstelijk gewijzigd en in werking getreden op 12 mei 2025.

1. Inleiding

De algemene beroeps- en gedragsregels voor NOB-leden zijn neergelegd in de Code of Conduct. Centraal staan de eer en waardigheid van het beroep die het lid in acht moet nemen. De regels uit de Code of Conduct zien verder op verschillende aspecten van de dienstverlening zoals de onafhankelijkheid tegenover cliënten, geheimhouding, het op peil houden van de vakbekwaamheid, de beroepsaansprakelijkheid en op financiële aspecten van de dienstverlening aan cliënten.

Van NOB-leden mag verwacht worden dat zij aan hun cliënt de relevante (wettelijke) mogelijkheden schetsen over de voorgelegde (belasting)vraagstukken. Een lid handelt daarbij te allen tijde rechtmatig en integer en verwacht hetzelfde van zijn cliënten. Een lid mag in zijn advisering nooit aanzetten tot belastingontduiking. Uiteraard kan een lid een cliënt wel bijstaan bij het rechtzetten van zijn belastingpositie en (rechts)bijstand verlenen.

Adviezen en standpunten dienen in rechte verdedigbaar te zijn, en voor zover mogelijk, rekening te houden met aangekondigde dan wel komende wet- en regelgeving. Daar waar redelijkerwijs nodig, moet een NOB-lid ook de maatschappelijke aspecten in het overleg met de cliënt betrekken.

De NOB Tax Principles beogen leden een kader te bieden dat henzelf en de cliënt in staat stelt de maatschappelijke aanvaardbaarheid van een fiscale positie te overzien.

2. Het doel en scope van de Tax Principles

Ter bevordering van de kwaliteit van de advisering door NOB-leden en ter bescherming van de reputatie van leden en de beroepsgroep heeft de NOB deze Tax Principles ontwikkeld die leden moeten betrekken in hun advisering. De Tax Principles bouwen voort en zijn een aanvulling op de algemene beroeps- en gedragsregels die zijn neergelegd in de Code of Conduct.

De Tax Principles beschrijven hetgeen van leden wordt verwacht in hun rol als adviseur.

De Tax Principles zijn van toepassing op alle individuele leden die advies geven over belastingaangelegenheden, ongeacht hun arbeidsverhouding of lidmaatschap van andere professionele organisaties.

Voor bijstand bij geschillenbeslechting (bezwaar en beroep) gelden onverminderd de beroepsregels en -normen als neergelegd in de Code of Conduct, maar de aard van deze werkzaamheden is dusdanig dat de Tax Principles daarop niet onverkort van toepassing zijn.

De Tax Principles zijn ook van toepassing op compliancewerkzaamheden indien als onderdeel van die werkzaamheden door het lid over een positie in de aangifte wordt geadviseerd of indien een positie in de aangifte wordt onderbouwd. Uiteraard dient het lid te zorgen voor een juiste en volledige aangifte. Indien zaken niet beoordeeld zijn in het kader van de compliancewerkzaamheden, dan zijn de Tax Principles daarop niet van toepassing. Uiteraard dient het lid altijd te voldoen aan de onderzoeks- en zorgplicht en dient de aangifte stellig en zonder voorbehoud te worden gedaan.

De Tax Principles hebben een verschillend karakter. Sommige principes houden een verbod in, andere principes kunnen worden gezien als een gedragsbepaling. In geval van strijdigheid met de tax principles over standpuntbepaling (principes 1 en 2) of als de advisering gebaseerd is op het achterhouden van relevante informatie (principe 4) kan de cliënt niet worden geholpen met de implementatie. Indien de cliënt ondanks de toelichting in de advisering een andere afweging maakt ten aanzien van zijn wettelijke informatieverplichtingen en de toepasselijke rapportageregels (principe 3), het reëel economisch doel (principe 6 en 7) of de economische, commerciële en reputatierisico's, belangen van stakeholders (principe 8), dan verhinderen de Tax Principles niet dat een NOB-lid de cliënt helpt met de implementatie. Leden moeten zelf de afweging maken of zij de cliënt wensen bij te staan bij de implementatie daarvan.

3. Tax Principles

Standpuntbepaling

1. Fiscale advisering moet gebaseerd zijn op een realistische inschatting van alle relevante bekende feiten en op redelijkerwijs in rechte verdedigbare interpretaties van de toepasselijke internationale en nationale belastingwet- en regelgeving. Een lid adviseert geen structuren voor fiscale planning die naar de stand van het recht ten tijde van het advies in strijd zijn met het doel en de strekking van de wet én zeer kunstmatig of zeer gekunsteld zijn.

2. Bij interpretatievraagstukken besteedt het lid in zijn advies naast relevante bronnen van rechtsvinding, te weten de wettekst, de wetsgeschiedenis, de jurisprudentie en de doctrine, ook aandacht aan de intentie van de wetgever.

Toelichting

Van een redelijkerwijs in rechte verdedigbaar standpunt is volgens de Hoge Raad sprake indien aan de aangifte of de advisering) een standpunt ten grondslag ligt dat gebaseerd kan worden op een pleitbare uitleg van het (fiscale) recht, in die zin dat de belasting- of inhoudingsplichtige ten tijde van het doen van de aangifte – naar objectieve maatstaven gemeten – redelijkerwijs kon en mocht menen dat deze uitleg juist was (pleitbaar standpunt).

Het standpunt hoeft niet door degene die aangifte doet zelf te worden ingenomen of verwoord, het kan ook volgen uit andere rechterlijke uitspraken, literatuur of gewoonte. Een redelijkerwijs in rechte verdedigbaar standpunt kan dus ook aanwezig zijn in een geval waarin de desbetreffende belastingplichtige dat standpunt bij het doen van aangifte helemaal niet voor ogen stond, maar het standpunt objectief gezien pleitbaar was.

Met betrekking tot een redelijkerwijs in rechte verdedigbaar standpunt dient er voorts rekening mee te worden gehouden dat de Hoge Raad heeft geoordeeld dat een pleitbaar standpunt uitsluitend betrekking kan hebben op een standpunt over de interpretatie van het (fiscale) recht, dus op een – geheel of gedeeltelijk – rechtskundig standpunt. Daaronder is mede te begrijpen de rechtskundige duiding van de feiten. Indien het geschil niet rechtskundig is, maar uitsluitend betrekking heeft op de vaststelling van de feiten als zodanig dan kan dat aan een pleitbaar standpunt in de weg staan (zie HR 29-05-2020, ECLI:NL:HR:2020:970, BNB 2020/108 en HR 21-04-2017, ECLI:NL:HR:2017:63, 8 BNB 2017/156).

Transparantie en openbaarmaking

3. Het lid voldoet aan alle wettelijke informatieverplichtingen en rapportageverplichtingen en van de cliënt wordt verwacht dit ook te doen.
4. Een lid verricht geen werkzaamheden waarbij het advies steunt op, of resulteert in, het bewust achterhouden van relevante informatie richting de fiscale autoriteiten.
5. Als een lid in contact treedt met de fiscale autoriteiten dan zal het lid de voor de casus relevante en hem kenbare feiten volledig en op een juiste wijze vermelden.

Toelichting

*De verplichting transparant te zijn richting de fiscale autoriteiten is niet beperkt tot de Nederlandse belastingdienst; de Tax Principles werken universeel. In geval van internationale advisering dient het principe derhalve ook in relatie tot de buitenlandse fiscale autoriteiten in acht te worden genomen. Hierbij mag het lid de beperking van het fair play beginsel (BNB2006/21) in acht nemen. Zie ook de brochure **Geheimhouding en verschoningsrecht**.*

Reëel economisch doel

6. Een lid onderzoekt het reëel economisch doel van de transacties waarop de advisering ziet. Indien een reëel economisch doel niet voldoende aannemelijk is en het behalen van een belastingvoordeel leidend is, dan bespreekt het lid de aspecten als bedoeld onder 8 hierna in zijn advies.
7. Indien een reëel economisch doel ontbreekt maar het belastingvoordeel uitdrukkelijk door de wetgever is beoogd of is onderkend en/of door de relevante fiscale autoriteiten wordt geaccepteerd, dan moeten nog steeds de aspecten als bedoeld onder 8 hierna in het advies worden betrokken.

Toelichting

Indien een reëel economisch doel aanwezig is (omdat andere dan fiscale motieven een rol spelen bij de voorgenomen transactie) en meerdere wegen openstaan dit reële economische doel te bereiken, mag, op basis van de meerwegenleer en met inachtneming van deze Tax Principles, in beginsel de fiscaal voordeligste weg gekozen worden.¹ Dit beginsel lijdt echter uitzondering indien, ondanks de aanwezigheid van een zakelijk motief, doel en strekking van de betreffende bepaling door de gekozen route worden miskend en het ontgaan van belastingen bij het kiezen van de te nemen route een doorslaggevende rol heeft gespeeld.² De grens van de keuzevrijheid wordt bereikt wanneer, binnen een samenstel van rechtshandelingen, rechtshandelingen voorkomen die niet noodzakelijk zijn voor het na te streven doel en die leiden tot een voortdurende en willekeurige verijdeling van de belastingheffing.³ Van een lid mag een redelijke inspanning worden verwacht te onderzoeken of een reëel economisch doel bestaat bij de voorgenomen transactie(s) en niet het behalen van een belastingvoordeel het leidende motief is.

¹ Zie hiertoe bijvoorbeeld HR 13 juli 1994, BNB 1994/269 en HR 27 november 1996, BNB 1997/98.

² HR 11 juli 1990, BNB 1990/293, rov. 4.5 t/m 4.7.

³ HR 6 september 1995, BNB 1996/4, rov. 3.2.4 en HR 13 maart 2009, BNB 2009/123, rov. 3.3.

Maatschappelijke aspecten

8. Het lid betreft in zijn advies naast naleving van wet- en regelgeving en technische standaarden, waar relevant, ook expliciet de economische, commerciële en reputatierisico's alsmede belangen van in- en externe stakeholders van de cliënt.
9. Deze Tax Principles zijn geen beperking voor het lid om alle redelijkerwijs in rechte verdedigbare standpunten aan zijn cliënt voor te leggen. Uit de adviesvraag kan zelfs voortvloeien dat een lid, met inachtneming van deze principes, alle mogelijke opties aan zijn cliënt voor moet leggen.

Toelichting

De fiscaal meest voordelige oplossing is niet altijd de beste oplossing voor een cliënt, indien ook de economische, commerciële en reputatierisico's en belangen van stakeholders van de cliënt in aanmerking worden genomen. Ook de overkoepelende strategie en waarden en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de cliënt kunnen daarbij relevant zijn. Het lid dient deze aspecten, waar redelijkerwijs nodig, in het overleg met zijn cliënt te betrekken. Het voorgaande kan bijvoorbeeld meebrengen dat het lid met zijn cliënt standpunten van stakeholders over diens fiscale keuzes bespreekt. Het lid kan hierbij rekening houden met enerzijds de complexiteit van het fiscaal advies en anderzijds de organisatiegraad van de cliënt en in redelijkheid aan zijn cliënt toerekenbare kennis en wetenschap.

Samenloop met andere of aanvullende principes

10. Het staat een lid vrij, in aanvulling op de Tax Principles, aanvullende principes te hanteren indien en voor zover deze niet in strijd zijn met deze Tax Principles.
11. Het staat een lid vrij om in plaats van deze Tax Principles andere principes te hanteren indien en voor zover deze in wezen in overeenstemming zijn met deze Tax Principles.
12. In afwijking van het in deze principes bepaalde geldt ten aanzien van leden die tevens de hoedanigheid van advocaat bezitten dat in het geval van een conflict tussen de bepalingen van deze principes en de specifiek op advocaten van toepassing zijnde wet- en regelgeving, de bepalingen van de op advocaten van toepassing zijnde wet- en regelgeving voorrang hebben.

Inwerkingtreding

13. De Tax Principles treden in werking na instemming van de algemene ledenvergadering van de NOB. Een besluit tot wijziging van de Tax Principles kan slechts worden genomen in een algemene ledenvergadering met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Toelichting

De Tax Principles beschrijven hetgeen van leden wordt verwacht in hun rol als adviseur. De Tax Principles zijn integraal onderdeel van de beroepsregels en worden meegenomen in de verplichte permanente educatie en (self)assessment die voor het eerst over het jaar 2022 wordt afgenomen. De overgangsregeling waarbij leden tot 31 december 2023 in de gelegenheid werden gesteld het 'pas toe of leg uit' principe te hanteren indien zij menen geheel of gedeeltelijk niet aan de Tax Principles te kunnen voldoen is vervallen.